

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

végzés

Az ügy száma: Gfv.VI.30.271/2025/2.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: Magyar Honvédség Logisztikai Támogató Parancsnoksága (cím1)

A felperes képviselője: Dr. Polyecskó-Musa Magdolna kamarai jogtanácsos

Az alperes: cég1 (cím2)

Az alperes képviselője: Dr. Csizmás Artúr István ügyvéd (cím3)

A per tárgya: kötbér

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék, 1.Gf.75.160/2025/7-II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság, 20.G.302.924/2024/12. számú ítélet

Re Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy a 44.779 (negyvennégyezer-hétszázhetvenkilenc) forint felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[1] A felperes mint vevő és az alperes mint eladó 2021. november 22-én egyenruha és kiegészítő cikkek beszerzése érdekében adásvételi keretszerződést kötöttek. A szerződés értelmében a vevő jogosult volt a szerződéstől elállni, illetve felmondani azt, amennyiben az eladó a szerződés szerinti teljesítési határidőt legalább 20 nappal meghaladja, vagy a szerződésből fakadó egyéb kötelezettségét súlyosan megszegi. Ezekben az esetekben, ha a szerződés teljesítése olyan okból hiúsult meg, amelyért az eladó felelős, a vevő a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:186. § (1) bekezdése alapján meghiúsulási kötbért érvényesíthetett. A felperes az alperes teljesítésének elmaradása miatt elállt a szerződéstől.

[2] A felperes 2.238.950 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest meghiúsulási kötbér címén.

[3] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy neki fel nem róható okból nem tudott teljesíteni, ugyanis a fonalgyártásban résztvevő könnyűipari szereplők nem tudták biztosítani a teljesítéshez szükséges alapanyagot.

Az elsőfokú és a másodfokú bíróság ítélete

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével 2.238.950 forint és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest. Határozatának indokolásában megállapította, hogy az elállás jogszerű volt. Az alperes nem mentesülhet a kötbérfizetési kötelezettség alól arra hivatkozással, hogy a teljesítés elmaradásának oka nem a saját magatartása, hanem a közreműködője vele szembeni szerződésszegő magatartására, amely nem elegendő a kimentéshez.

[5] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény a (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította. Hangsúlyozta, hogy az alperes az elsőfokú eljárás során valójában anyagi jogi kifogással élt, tartalmában a Ptk. 6:142. §-ára hivatkozással állította, hogy a szerződésszegésért nem felelős, ellenőrzési körén kívül eső, előre nem látható körülmény okozta a szerződés teljesítésének hiányát. A felperes az anyagi jogi kifogással szemben kizárólag arra hivatkozott, hogy az alperes az akadályközlési kötelezettségét elmulasztotta, azt nem állította, hogy az alperes a közreműködője magatartásáért felelős, így az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a felperes jogállításán, amely lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi érvelését e körben mellőzte.

[6] Rámutatott továbbá arra is, hogy a felperes akadályközlés hiányára történő hivatkozása közbenső szerződésszegésre való utalást takart, és nem volt alkalmas az alperes anyagi jogi kifogásában foglalt tényállási elemek cáfolatára. Az akadályközlés ugyanis olyan közbenső szerződésszegés, amelyhez a Ptk. egyéb jogkövetkezményt fűz. A felperes az alperes anyagi jogi kifogását az akadályközlés hiányára történő hivatkozáson túl nem vitatta, ezért a bíróság nem vizsgálhatta, hogy a kimentés törvényi feltételei fennálltak-e. Mindezek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a kötbér megtérítésére nem kötelezhető.

A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[7] A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő, utóbbit annak tartalma szerint a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjára, valamint (3) bekezdésére alapította, és előadta azt is, hogy az ügy túlmutat az egyedi jogvitán, elvi jelentőségű, a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége miatt is indokolt a felülvizsgálat.

[8] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 342. §-át, 110. § (3) bekezdését, 3. §-át, 266. §-át, 369. §-át, 370. § (1) és (4) bekezdéseit, 371. § (1) bekezdés a), b), d) pontját, 379. § (1) bekezdését, 279. § (1) bekezdését, 263. §-át, 356. § (4)-(5) bekezdéseit, 237. §-át, 364. §-át, valamint a Ptk. 6:8. § (1)-(4) bekezdéseit, 6:4. §-át, 6:140-6:148. §-ait, 6:126. §-át, és 6:186. § (1) bekezdését.

[9] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjára alapított engedélyezési kérelmének indokaként előadta, hogy a jogerős ítélet eltér a Kúria Gfv.30.189/2024/6. számú, a Pfv.20.172/2022/7.

számú, Kfv.V.35.397/2019/5. számú, továbbá a Fővárosi Ítéltábla Pf.20.091/2024/10. számú határozatától. Állította, hogy a joggyakorlat egységesítése érdekében szükséges a Kúria állásfoglalása abban a körben, hogy a bíróság által hivatalból alkalmazott anyagi jogra való hivatkozás megfeleltethető-e a túlterjeszkedés tilalmának.

[10] A Pp. 409. § (3) bekezdése körében állította, hogy a jogerős ítélet eltér a BH1993. 110. számú, az EBH2003. 901. számú, BH2004. 236. számú, a BH2022.6.156. számú, a BH2013.119. számú, a BH2012.179. számú, a BDT2004. 1085 számú, a BH2022.47. számú, a Kúria Gfv.30.189/2024/6. számú, a Pfv.20.172/2022/7. számú, Kfv.V.35.397/2019/5. számú, a Pfv.21.265/2022/8. számú, a Pfv.20.459/2023/5. számú, a Fővárosi Ítéltábla Pf.20.091/2024/10. számú határozatától.

A Kúria döntése és jogi indokai

[11] A Kúria elsőként rögzíti: jelen vagyoni jogi perben a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték az ötmillió forintot nem haladja meg [Pp. 408. § (1) bekezdés], ezért a felülvizsgálat lefolytatása érdekében szükséges volt engedélyezés iránti kérelem előterjesztése, amelynek a felperes eleget tett.

[12] A Kúria a felperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta, és megállapította, hogy – az alábbiak szerint – a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjában, továbbá a (3) bekezdésében foglalt követelmények nem teljesültek, míg a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontjában írt engedélyezés feltételeit – erre vonatkozó indokolás hiányában – nem tudta érdemben vizsgálni.

[13] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja két esetben teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését: a joggyakorlat egységének, valamint a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségessége alapján. A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulata alapján, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében akkor engedélyezhető a felülvizsgálat, ha a Kúria iránymutatása azért szükséges, mert egymással ellentétes, szétartó döntések születtek azonos jogkérdésben (Kúria Pfv.20.888/2020/2). Ha a fél erre az engedélyezési okra hivatkozik, meg kell jelölnie egyrészt azt az elvi jelentőségű jogkérdést, amelyben a bírói gyakorlat nem egységes, másrészt az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntéseket az engedélyezés iránti kérelmében egyértelműen azonosítható módon – legalább a határozatot hozó bíróság nevének és a határozat számának feltüntetésével – meg kell jelölnie (Kúria Gfv.30.108/2025/2.). Eltérő bírói döntésként pedig kizárólag másodfokon jogerőre emelkedett vagy legfelsőbb bírósági (precedenserővel nem rendelkező) döntésre lehet hivatkozni (Kúria Pfv.20.723/2022/2., Pfv.20.487/2024/2., Pfv.20.346/2024/4.).

[14] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának második fordulata szerint a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében akkor indokolt a felülvizsgálat engedélyezése, ha a joggyakorlat egységes ugyan, de az így kialakult joggyakorlat már nem tartható fenn, és emiatt szükséges a Kúria állásfoglalása (Kúria Pfv.20.328/2020/3., Gfv.30.215/2023/3.).

[15] A felperes által megjelölt három kúriai határozat (Kúria Gfv.30.189/2024/6. számú, a Pfv.20.172/2022/7. számú, Kfv.V.35.397/2019/5. számú határozat) nem lehet alapja a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja szerinti engedélyezési okoknak, ugyanis mind a joggyakorlat továbbfejlesztése, mind a joggyakorlat egységének biztosítása csak akkor értelmezhető, ha a Kúria a felmerülő elvi jelentőségű jogkérdésben még nem foglalt állást.

[16] Ugyanebben a körben figyelembe vehető volt azonban a felperes által hivatkozott Fővárosi Ítéltábla Pf.20.091/2024/10. számú határozata. Ebben a bíróság a Pp. 266. §-a értelmezése körében akként foglalt állást, hogy az ellenérdekű fél által beismert, a felek által egyezően előadott, az ellenfél által bírói felhívás ellenére nem vitatott vagy e törvény értelmében nem vitatottnak tekintendő tényállítást valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel.

[17] A jogerős ítélet nem tartalmaz a fenti határozatban kifejtett jogértelmezéssel ellentétes állítást.

[18] A Kúria megállapította továbbá, hogy a felperes a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja második fordulata körében nem hivatkozott arra, hogy a már kialakult és egységes bírói gyakorlat követése milyen okból nem indokolt. Erre figyelemmel a felperes a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjára alapított engedélyezés iránti kérelmében a tartalmi követelményeket nem teljesítette, mivel egyetlen olyan határozatot sem jelölt meg, amivel igazolta volna a széttartó vagy a már kialakult, azonban már nem követhető joggyakorlatot (Kúria Pfv.20.533/2025/3). A Pp. 409. § (2) bekezdésének a) pontja egyebekben is vagylagos eseteket tartalmaz, amelyből az következik, hogy a rendelkezés két fordulata egyszerre nem állhat fenn, egyszerre nem képezheti az engedélyezés alapját, mert (az első fordulat értelmében) vagy nincs egységes bírói gyakorlat, vagy (a második fordulat értelmében) van egységes bírói gyakorlat, de az már nem irányadó, nem támogatható [Kúria Pfv.20.584/2023/2., Pfv.20.220/2024/4.].

[19] A Pp. 409. § (3) bekezdése alapján a Kúria akkor engedélyezi a felülvizsgálatot, ha az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér, és ha megállapítható, hogy a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) 2012. január 1-je után közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul. A félnek egyértelműen azonosítható módon meg kell jelölnie, hogy a jogerős határozat álláspontja szerint melyik közzétett döntéstől tér el. Az eltérés megjelölésének konkrétan kell lennie, pontos jogértelmezésre vonatkozó álláspontnak kell ütköznie pontos jogértelmezésre vonatkozó állásponttal. Az engedélyezést kérő félnek be kell mutatnia, hogy a felülvizsgálattal támadott határozat hol tért el jogkérdésben a Kúria közzétett jogértelmezésétől (Gfv.30.217/2025/2.).

[20] A felperes által megjelölt BH1993. 110. számú, az EBH2003. 901. számú, BH2004. 236. számú, BDT2004. 1085 számú határozatok, valamint a Fővárosi Ítéltábla Pf.20.091/2024/10. számú határozat nem minősülnek BHGY-ban 2012. január 1-je után közzétett eseti határozatnak, így az e határozatoktól való esetleges eltérés nem volt vizsgálható (Kúria Pfv.20.540/2025/2.).

[21] A Kúria a Pp. 409. § (3) bekezdése körében figyelembe vehető határozatokkal (BH2022.6.156. számú, a BH2013.119. számú, a BH2012.179. számú a BH2022.47. számú, a Kúria Gfv.30.189/2024/6. számú, a Pfv.20.172/2022/7. számú, Kfv.35.397/2019/5. számú, a

Pfv.21.265/2022/8. számú, a Pfv.20.459/2023/5. számú határozatok) kapcsolatban rámutat arra, hogy nem állapítható meg jogkérdésben való eltérés, a jogerős ítélet ugyanis nem fogalmaz meg a tényállás megállapításával, a bizonyítékok értékelésével kapcsolatban olyan jogértelmezést, amely ellentétben állna a referenciahatározatokban írtakkal, nem rögzít e körben eltérő, a bírói gyakorlatban elfogadottól eltérő mércét.

[22] Az, hogy a másodfokú bíróság a felperes által állítottak szerint helytelenül állapította meg a tényállást, illetőleg anyagi pervezetése vagy a rendelkezésre álló bizonyítékokból levont következtetése és a jogerős ítéletben kifejtett indokolása nem okszerű, nem a megjelölt referenciahatározatoktól jogkérdésben való eltérést jelentene, hanem – valósága esetén – eljárási szabálysértés megállapítására adhatna alapot. Az egyedi ügyben a bizonyítás eredményének megkérdőjelezése azonban nem alapozza meg a felülvizsgálat engedélyezését, önmagában az eljárási szabálysértés állítása ugyanis nem engedélyezési ok. Az eljárási szabálysértések vizsgálata ennek megfelelően a felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási szakasz kereteit meghaladó, azokon túlmutató, a felülvizsgálati kérelem érdemi szakaszára tartozó kérdés (Kúria Gfv.30.536/2022/2., Gfv.30.168/2023/2., Pfv.30.174/2024/2.).

[23] A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem elbírálása során az egyedi ügyben hozott bírósági határozat jogszerűségét, a bizonyítás eredményét nem vizsgálja. Nem a felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárást érintő kérdés, hogy az adott ügyben az első-, vagy másodfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésekor és a tényállás megállapításakor milyen következtetéseket von le (Kúria Pfv.20.640/2021/2., Pfv.20.851/2021/2., Pfv.20.942/2021/5., Pfv.21.068/2023/2., Pfv.20.992/2023/2., Pfv.20.929/2024/2.).

[24] A fentiek szerint a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjára és (3) bekezdésére alapított kérelem nem alapozta meg a felülvizsgálat engedélyezését, ezért a Kúria a felülvizsgálatot a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.

[25] A felperes teljes személyes illetékmentessége folytán a meg nem fizetett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (2a) bekezdés a) pontjában meghatározott mértékű eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.

[26] A Kúria a határozatát a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

[27] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

A határozat elvi tartalma

[28] Az egyedi ügyben a bizonyítás eredményének megkérdőjelezése nem alapozza meg a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése alapján felülvizsgálat engedélyezését.

Az alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[29] 2016. évi CXXX. tv. 409. § (2) bekezdés a) pont és (3) bekezdés, 411. § (1) és (2) bekezdés

Budapest, 2025. december 10.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K. bírósági ügyintéző